

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Árvai Ügyvédi Iroda (9700 Szombathely, Géfin Gyula u. 22. ügyintéző dr. Árvai Roland ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek a dr. Frei János ügyvéd (7626 Pécs, Búza tér 2.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 5..20.532/2006/18. számú ítélete ellen az alperes 20. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán tárgyaláson kívül meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az ítélet rendelkező részének első mondatából mellőzi „a 2006. november 30. napjáig teljesített 7.404.128 forint tőketartozás után járó” részt.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 43.200 (negyvenháromezer-kettőszáz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felek közt 1993. szeptember 3-án palackozott és műszaki gázok szállítására vonatkozó szállítási szerződés jött létre, melyet a felek 1995. július 28-án megújítottak, majd 2005. február 10-én módosítottak. A szerződés alapján a felperes az alperesnek folyamatosan szállított és számlákat bocsátott ki. Az alperes fizetési kötelezettségeinek 2003. decemberétől csak részben tett eleget, így a felperes felé fennálló tartozása 6.646.266 forintra halmozódott. A késedelmes fizetések miatt az alperes 2003. október 1.-től 2005. július 31.-ig összesen 757.862 forint összegű késedelmi kamattartozást halmozott fel, melyet a felperes kiszámlázott. A felek 2005. december 6-án tartozáselismerő megállapodást kötöttek, melynek 1. pontjában az alperes a tartozását elismerte, és a 2. pont szerinti fizetési ütemezéssel vállalta

ennek kiegyenlítését. A megállapodásban foglaltaknak azonban nem tett eleget, így a felperes 2006. január 12-én fizetési meghagyás kibocsátását kérte. Az alperes ellentmondása folytán az ügy perré alakult.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság az alperest 6.646.266 forint vételár, és ennek 2005. március 1.-től a kifizetésig számított, a késedelemmel érintett naptári félévét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegű késedelmi kamatának megfizetésére és 757.862 forint összegű késedelmi kamat megfizetésére kötelezze.

Az alperes a Pp. 157. § a) pontja alapján a per megszüntetését és a felperes perköltségben marasztalását kérte, arra hivatkozott, hogy a 7.404.128 forint tartozás átütemezésében a felperessel megállapodott. A felperes keresetét az alperes részteljesítései után többször módosította.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta, és az alperest kötelezte, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek a 2006. november 30.-ig teljesített 7.404.128 forint tőketartozás után járó 1.438.516 forint késedelmi kamatot és 888.447 forint perköltséget. Az ítélet indokolásában megállapította, hogy az alperes a tartozását elismerte, ezért őt terhelte a bizonyítás, hogy a követelt összeggel nem tartozik (Ptk. 242. § (1) bekezdés). Az alperes a felperes által elfogadott ütemezés szerint teljesített, a határozat meghozatalakor tőketartozása már nem állt fenn, viszont a számlák szerint és a szerződésben is meghatározott késedelmi kamat fizetésére köteles a Ptk. 301/A. § alapján. A kamat mértékét az alperes nem tette vitássá. Az alperes a perre okot adott, a szállítási szerződésből eredő kötelezettségeit csak a fizetési meghagyás kibocsátását követően teljesítette, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 2. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pontja alapján meghatározott ügyvédi munkadíj és az eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen az alperes jelentett be fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 251. § (1) bekezdése alapján az eljárást szüntesse meg, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Véleménye szerint a felperes keresete idő előtti, így a Ptk. 157. § a) pontjának utaló szabálya alapján a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontja szerint a per megszüntetésének lett volna helye. A felperes ugyanis az alperessel 2005. december 5-én megállapodást kötött az alperes 6.646.266 forint tőketartozása és kamatai 50 %-ának megfizetése tárgyában. 2006. április 4-e és 6-a közötti faxváltásokban a tartozás átütemezésében állapodtak meg akként, hogy az alperes a felperes által számított teljes 6.646.266 forint tőke és a teljes 757.862 forint kamattartozását 2006. április 30.-tól december 31.-ig részletekben rendezi. Az alperes a módosított ütemezésnek, tehát a szerződésnek megfelelően teljesített, és a megállapodásban kimunkált tartozását teljes egészében ki is egyenlítette.

Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmen túlterjeszkedett, amikor 7.404.128 forint után számított 1.438.516 forint késedelmi

kamat megfizetésére kötelezte az alperest. Az alperes ugyanis a 6.646.266 forint tőketartozását és annak kamatait a megállapodásban és annak módosításában foglaltaknak megfelelően megfizette, további kamatkötelezettsége az egyébként meg nem szedett 2005. december 6-án kelt megállapodás 3. pontja alapján nem áll fenn. A felperes eredeti határozott kereseti kérelmében szintén 6.646.266 forint tőketartozás és annak 757.862 forint kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A fellebbezésben az alperes hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a 2005. december 6-án kelt megállapodás 3. pontját, mely egyértelműen rögzíti, hogy a felperes neve további kamatkövetelést nem támaszt.

Az alperes álláspontja szerint indokolatlan volt az eljárás „perbefordítása” a felperes részéről, mert az alperes a részletfizetési megállapodás birtokában, tehát alappal terjesztette elő az ellentmondását. Ha a felperes a részletfizetési megállapodás alapján a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét visszavonja, és az illetéket a peres eljárás illetékére nem egészíti ki, akkor az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 57.-58. §-ában foglalt rendelkezések figyelembevételével a lerótt illetéket visszaigényelhetette volna. Az alperes nem kötelezhető a felperes jogi képviselőjének indokolatlan magatartásával kapcsolatosan felmerült költséget viselésére.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Előadta, hogy az alperes a 2005. december 6. napján kelt megállapodásban foglalt részletfizetési kötelezettségének nem tett eleget, így a felperes kénytelen volt 2006. január 11-én fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel fordulni a bírósághoz. A perindítás hatálya már régen beállt, amikor a felperes 2006. április 6-án ismételt méltányossági részletfizetést engedélyezett az alperesnek. A késedelmi kamatokról és a bírósági eljárás költségeiről azonban nem mondott le. A felperes a 2005. december 6-án kelt megállapodásban a kamatok egy részéről csak akkor mondott volna le, ha az alperes a megállapodásban foglaltakat teljesíti. Az alperes a peres eljárásra okot adott, ezért a perköltségeket viselni köteles, ugyanis csak a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem benyújtását követően, annak az eljárás hatására teljesített, jól lehet a felperes korábban már többször felszólította a tartozás rendezésére. A felperes kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú iratokhoz F/10 alatt csatolt megállapodás alapján bruttó 86.311 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezze az alperest.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság megállapította tényállást a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban csatolt okiratok és a felek előadása alapján a következőkkel egészíti ki:

A felek 2005. december 6-án megállapodást kötöttek, melynek 1. pontjában rögzítették, hogy az alperesnek a felperes felé 6.646.266 forint tőketartozása áll fenn. A megállapodás 2. pontjában a felek meghatározták, hogy az alperes a hitelfolyósítását követően 2005. december 22-ig 1.946.266 forintot, ezt követően

2006. január 30-ától 2006. december 30-áig terjedő időben különböző összegű részletekben fogja megfizetni. A szerződés 3. pontjában megállapodtak abban, hogy a tőketartozás 2005. december 31.-ig számított késedelmi kamatának 50 %-át tartozik megfizetni az alperes. Ennek felét 2006. június 30-ig, a fennmaradó részét december 30-ig kell megfizetni. A felperes további kamatkövetelést nem támaszt.

A felperes 2006. január 12-én fordult fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel a Mohácsi Városi Bírósághoz. A városi bíróság 2006. január 16-án hatáskörének hiányát állapította meg, és a kérelmet áttenni rendelte a Baranya Megyei Bírósághoz. A végzés mellékletként a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet 2006. január 19-én kézbesítették az alperesnek. A fizetési meghagyást a Baranya Megyei Bíróság 2006. március 20-án bocsátotta ki.

Az alperes 2006. április 4-én telefaxon ajánlatot tett a fizetési meghagyásban szereplő összeg kiegyenlítésére, oly módon, hogy az alperes először 2006. április 30.-ig 1.946.266 forintot, ezt követően 2006. december 31.-ig különböző összegű részleteket fizetne meg. Az ajánlatot a felperes elfogadta, és 2006. június 14-én bejelentette a bíróságnak, hogy méltányolva az alperes az önkéntes teljesítésre való hajlandóságát, a részletfizetés engedélyezését nem ellenzi, és hozzájárul ahhoz, hogy az alperes a felperes kereseti kérelmében foglalt követeléseit 9 havi részletben megfizesse. Kérte, hogy a bíróság határozatában azt is mondja ki, hogy bármely részlet elmulasztása az egész hátralékos alperesi tartozást egy összegben lejárttá teszi. Keresetét az alperessel szemben változatlan tartalommal fenntartotta.

Az alperes 2006. április 27-én 2.004.105 forintot, május 30-án 605.028 forintot, június 30-án 600.414 forintot, július 28-án 794.689 forintot, augusztus 30-án 344.063 forintot és 460.776 forintot, szeptember 25-én 506.763 forintot, október 25-én 570.114 forintot, november 30-án 938.138 forintot fizetett meg. A legutóbbi teljesítéséből az alperes nyilatkozata alapján a felperes a perben nem érintett 2006. október 31. napján esedékes számlára számolt el 37.824 forintot.

A fentiek szerint kiegészített és a másodfokú bíróság részéről is arányadónak tekintett tényállásból az alábbi jogi következtetés vonható le:

A Ptk. 277. § (1) bekezdése szerint a szerződéseket tartalmuknak megfelelően, a megszabott helyen és időben, a megállapított mennyiség, minőség és választék szerint kell teljesíteni.

Az alperes a felperessel megkötött szállítási szerződésből eredő vételár fizetési kötelezettségét részben késedelmesen teljesítette, részben nem teljesítette, ezért 2005. decemberére 6.646.266 forint vételártartozása és (a késedelmes fizetések miatt) 757.862 forint kamattartozása halmozódott fel.

A Ptk. 277. § (4) bekezdése előírja, hogy a felek a szerződés teljesítésében együttműködésre kötelesek. A kötelezettnek a szerződés teljesítése érdekében úgy

kell eljárnia, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, a jogosultnak pedig ugyanilyen módon elő kell segíteni a teljesítést.

Ezekből a szabályokból következik, hogy a kötelezett a saját szolgáltatása teljesítése érdekében köteles újabb határidőt felajánlani a teljesítésre. Abban az esetben, ha a jogosult ezt az újabb határidőt elfogadja, a kötelezettnek az újabb határidőben kell teljesíteni. A felek 2005. december 6-án és 2006. április 4-én létrejött megállapodása tehát nem tekinthető a Ptk. 240. § (1) bekezdése szerinti szerződésmódosításnak. A felperes vételár követelése a szerződés szerint kiállított számlákban megjelölt időpontban esedékessé vált, az alperes az általa 2005. december 5-én vállalt póthatáridőben sem teljesített, erre tekintettel a felperes keresete nem idő előtti.

A felperes a fizetési meghagyásban 6.646.266 forint vételártartozást, és ennek 2005. március 1.-től a kifizetés napjáig számított kamatait érvényesítette, továbbá az alperes korábbi késedelmesen megfizetett tartozásai után felszámított 757.862 forint késedelmi kamatot. Az elsőfokú bíróság tehát a kereseti kérelmen nem terjeszkedett túl, mert a 757.862 forint nem a vételártartozás után járó késedelmi kamat volt.

A Ptk. 207. § (1) bekezdése szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogy azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára, és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. A (4) bekezdése szerint, ha valaki jogáról lemond, vagy abból enged, nyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni. A 2005. december 6-i megállapodás 3. pontja szerint a felek abban állapodtak meg, hogy az alperes a vételártartozás 2005. december 31.-ig számított késedelmi kamatának 50 %-át tartozik megfizetni, a felperes további kamatkövetelést nem támaszt. A megállapodást a felek akkor kötötték meg, amikor az alperesnek már 6.646.266 forint lejárt vételártartozása volt, és ennek megfizetésére kapott a felperestől részletfizetési lehetőséget. A felperes a kamat egy részének elengedésére vonatkozó nyilatkozatát e körülményekre tekintettel nem lehet úgy értelmezni, hogy a felperes a kamatról véglegesen lemondott függetlenül attól, hogy az alperes a megállapodást teljesíti-e vagy sem. A Ptk. idézett rendelkezéseiből következően a felperesnek ezt a szerződési nyilatkozatát úgy kell értelmezni, hogy a felperes további kamatkövetelést nem támasztott volna, ha az alperes a megállapodásban foglalt ütemezésnek megfelelően tartozását rendezi.

Az alperes a szállítási szerződésben megjelölt teljesítési határidő elmulasztásával a Ptk. 298. § a) pontja alapján késedelembe esett. Vételártartozását csak a per során, az említett részletezésekben fizette meg. A késedelembe esés objektív következménye a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatfizetési kötelezettség. A felperes többször módosított keresetében a késedelmes teljesítések időpontjának figyelembe vételével kiszámolta a késedelmi kamatot, és ezek megfizetésére kérte az alperest kötelezni. A keresetben kiszámított 1.438.516 forint tehát nem a fizetési meghagyással érvényesített 7.404.128 forint után

számított késedelmi kamat, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletéből ezt az utalást mellőzte.

Az alperes a perre okot adott, hiszen az első részletet csak 2006. április 27-én utalta át a felperesnek. A felperes ennek megfelelően a kötelezettség részletekben történő teljesítéséhez hozzájárult, és ennek kimondását kérte a bíróságtól.

A felperes a célszerű és jóhiszemű pervitel követelményeinek megfelelően járt el, az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján helyesen kötelezte az alperest a perköltség megfizetésére.

A fenti indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a perköltség megfizetésére. A felperes jogi képviselője a felperessel létrejött megbízási szerződésnek megfelelő összegű munkadíj megállapítását kérte. A szerződés 1. sz. mellékletének 3. pontja szerint a jogi képviselő másodfokú bírósági eljárásban az okirat 2. pontjában meghatározott ügyvédi munkadíjat igényelhet és érvényesíthet. A 2/b. pont szerint polgári peres és nemperes ügyben a per értékének 5 %-át + ÁFA kitevő összegű, de legalább 10.000 forint + ÁFA összegű munkadíjra tarthat igényt.

A fellebbezési eljárás tárgya csak a kamatfizetési kötelezettség és a perköltség volt, a felperes jogi képviselője másfél oldalas írásbeli ellenkérelmet nyújtott be. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a kikötött megbízási díjnak megfelelő összegű munkadíj megállapítását eltúlzottnak találta, és a felperesnek a másodfokú eljárásban járó munkadíjat az általános szabályok szerint az IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján 36.000 forint + ÁFA = 43.200 forintban állapította meg.

P é c s, 2007. május 7.

Dr. Veszely Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ildikó s.k. bíró